

sygn. akt I Co 3140/22

POSTANOWIENIE

3 listopada 2022 roku

Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w I Wydziale Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Mateusz Janicki

przy udziale protokolanta Tomasza Kurka

po rozpoznaniu na rozprawie 3 listopada 2022 roku w W.

sprawy z wniosku wierzyciela **B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G.**

przeciwko dłużnikowi **B. W.**

o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego

postanawia

oddalić wniosek.

UZASADNIENIE

B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. wniósł o „ponowne wydanie” tytułu wykonawczego zamiast utraconego, a mianowicie tytułu wydanego wierzycielowi (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Jako podstawę prawną wskazał art. 794 k.p.c., wskazując, że ponieważ dysponuje dokumentem spełniającym wymogi z art. 8042 k.p.c. do wykazania nabycia stwierdzonego tytułem wykonawczym roszczenia, przysługuje mu legitymacja do złożenia wniosku o ponowne wydanie tytułu wykonawczego.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie z uwagi na brak legitymacji czynnej.

Legitymację do wystąpienia z wnioskiem z art. 794 k.p.c. ma wyłącznie wierzyciel, ewentualnie prokurator lub organizacja społeczna (D. Olczak-Dąbrowska, w: Szancilo, Komentarz KPC, 2019, art. 794, nt. 2; I. Gil, w: Marszałkowska-Krześ, Komentarz KPC, 2021, art. 794, nt. 1, 4; A. Marciniak, w: Komentarz KPC, 2020, art. 794, nt. 3; M. Muliński, w: Jankowski, Komentarz KPC, 2019, art. 794, nt. 4; Z. Szczurek, w: Komentarz KPC, 2017, art. 794, nt. 13; M. Romańska, Postępowanie egzekucyjne, 2016, art. 794, nt. 1; P. Sławicki, Postępowanie klauzulowe, 2020, art. 794, nt. 7).

Wierzycielem w rozumieniu przepisów o egzekucji jest podmiot wskazany w tytule wykonawczym (ewentualnie, na potrzeby postępowania klauzulowego – w tytule egzekucyjnym). Każdy inny podmiot, celem uzyskania przymiotu wierzyciela i prowadzenia egzekucji lub występowania z innymi przysługującymi wierzycielowi wnioskami w postępowaniu egzekucyjnym (sensu largo), musi wyczerpać procedurę z art. 788 k.p.c., wykazując nabycie uprawnienia od wierzyciela wskazanego w tytule wykonawczym (egzekucyjnym). Legitymacji do złożenia wniosku z art. 794 k.p.c. nie ma tym samym materialnoprawny następca prawny wierzyciela wskazanego w tytule (M. Uliasz, w: SysPostCyw, t. 8, 2021, s. 559, 556).

Od rozciągającej się na całe postępowanie egzekucyjne sensu largo zasady z art. 788 § 1 k.p.c. przewidziano wyjątki, które są stopniowo przez ustawodawcę rozbudowywane (zob. art. 8041, art. 8042 § 2 k.p.c., art. 819 § 1

k.p.c.), jednakże – co kluczowe – nie podlegają one wykładni rozszerzającej. Wielokrotnie wskazywał na to Sąd Najwyższy, w szczególności w uchwałach z 29.10.2004 r., III CZP 63/04 oraz z 5.03.2009 r., III CZP 4/09 wykluczył próby procedowania przed wprowadzeniem do porządku prawnego art. 8041 k.p.c. tak jak gdyby przepis ten już obowiązywał, z powołaniem się na wykładnię funkcjonalną i analogię z art. 819 § 1 k.p.c. Podobnie w uchwale z 26.02.2015 r., III CZP 106/14 Sąd Najwyższy podkreślił znaczenie zasady wynikającej z art. 788 § 1 k.p.c. i niemożności jej zawężania na drodze wykładni funkcjonalnej, bez wyraźnej podstawy prawnej.

Na potrzeby postępowania z art. 794 k.p.c. de lege lata nie przewidziano wyjątku od zasady z art. 788 § 1 k.p.c. tj. wyłącznej legitymacji czynnej wierzyciela wskazanego w tytule wykonawczym. Zastosowanie nie znajdzie wyjątek z art. 8042 k.p.c., jako że przepis ten dotyczy wyłącznie wniosku o wszczęcie egzekucji a nie wniosku o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego. Z tego względu nie zasługuje na uwzględnienie wywód pełnomocnika, jakoby wprowadzenie art. 8042 k.p.c. doprowadziło do rozszerzenia legitymacji czynnej na gruncie postępowania z art. 794 k.p.c.

Nie można też wywodzić, że z uwagi na art. 788 § 3 k.p.c. następcą prawny nie może skorzystać z właściwej ścieżki. Przepis ten bowiem wyraźnie stanowi, że sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności na następcę, jeśli wszczęcie egzekucji jest możliwe na zasadzie przewidzianej w art. 8042 k.p.c. Tymczasem art. 8042 k.p.c. uzależnia możliwość wszczęcia egzekucji nie tylko od dysponowania dokumentami na przejście uprawnienia stwierdzonego tytułem wykonawczym ale nade wszystko od dysponowania tytułem wydanym na rzecz poprzednika („jeżeli po powstaniu tytułu wykonawczego uprawnienie przeszło na inną osobę, osoba ta może wszcząć egzekucję (...) na podstawie tego tytułu”). Skoro zatem pełnomocnik twierdzi, że tytuł wydany poprzednikowi prawnego został utracony, to nie może jednocześnie, nie popadając w sprzeczność ze samym sobą, wywodzić, że „jest możliwe” wszczęcie egzekucji na zasadzie z art. 8042 k.p.c. tj. na podstawie tego tytułu.

Ma rację pełnomocnik, że art. 8042 k.p.c. (podobnie jak art. 8041 k.p.c., a wcześniej art. 819 § 1 k.p.c.) ma na celu ułatwienie i usprawnienie obrotu prawnego. Pomijając jednak w tym miejscu wyżej zaakcentowaną niemożność rozszerzającej wykładni ww. wyjątków i rozciągania ich na zasadzie analogii na nieobjęte nimi przypadki, wskazać również należy, że stanowisko pełnomocnika zmierza w rzeczywistości do utrudnienia i spowolnienia obrotu z powołaniem się na przepisy, które obrót ten miały usprawnić i uprościć. Pełnomocnik bowiem dąży do procedowania w trybie art. 794 k.p.c. zamiast w trybie art. 788 k.p.c., nie zważając na to, że tryb z art. 794 k.p.c. jest znacznie bardziej skomplikowany, długotrwały i angażujący zasoby wymiaru sprawiedliwości. Wymaga on bowiem przeprowadzenia rozprawy (art. 794 k.p.c.) w przeciwieństwie do trybu z art. 788 k.p.c. (art. 766 k.p.c.), co za tym idzie – zagwarantowania udziału dłużnika, co wielokrotnie wiąże się z długotrwałą procedurą z art. 1391 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., podczas gdy postępowanie klauzulowe toczy się bez udziału dłużnika (art. 7942 § 1 k.p.c.).

Brak też podstaw do powielania niemającego podstawy prawnej zapatrywania, jakoby do uzyskania klauzuli wykonalności na następcę konieczne było dysponowanie tytułem wykonawczym wydanym poprzednikowi. Niedysponowanie tytułem wykonawczym wydanym poprzednikowi w żadnym razie nie stanowi ani przesłanki zwrotu wniosku w trybie art. 788 § 1 k.p.c. (dołączenie tytułu na rzecz poprzednika nie stanowi bowiem wymogu formalnego) ani jego oddalenia (nie jest to bowiem również przesłanka nadania klauzuli na następcę). Dość wskazać, że tytuł taki nie musiał być poprzednikowi w ogóle wydany. Jeśli został – rzecz sprowadza się wyłącznie do zapobieżenia sytuacji, w której w obrocie istniałoby kilka tytułów wykonawczych stwierdzających tę samą wierzytelność mimo braku przesłanek z art. 793 k.p.c. W związku z tym wskazuje się, że tytuł taki powinien być dołączony do wniosku z art. 788 § 1 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 27.03.2019 r., V CSK 107/18), jednakże zadość temu wymaganiu w zupełności czyni złożenie tytułu nadpalonego czy zalanego, jako że wyklucza pozostawienie w obrocie dwóch tytułów wykonawczych. Zaakcentowania wymaga bowiem, że oryginał tytułu wykonawczego dołączany do wniosku z art. 788 § 1 k.p.c. nie pełni funkcji legitymacyjnej, nie jest też przesłanką materialnoprawną ani wymogiem formalnym wniosku z art. 788 § 1 k.p.c., służy natomiast wyłącznie zapewnieniu niepozostawiania w obrocie dwóch tytułów, którą to zasadę trafnie wywodzi się z art. 793, 794 i 816 k.p.c.

Brak legitymacji składającego wniosek w niniejszej sprawie podmiotu unaocznia również spostrzeżenie, że nie utracił on tytułu, skoro nigdy go nie posiadał.

Na marginesie przypomnieć należy, że „utrata” tytułu w rozumieniu art. 794 k.p.c. powszechnie rozumie się, w przypadku jego zniszczenia, jedynie takie zniszczenie, które uniemożliwia użycie tytułu w postępowaniu egzekucyjnym (P. Telenga, w: Jakubecki, Komentarz KPC, 2019, art. 794, nt. 2; P. Sławicki, Postępowanie klauzulowe, 2020, art. 794, nt. 4; I. Gil, w: Marszałkowska-Krześ, Komentarz KPC, 2021, art. 794, nt. 7; A. Hrycaj, Egzekucja praktyczna, 2007, s. 155; D. Olczak-Dąbrowska, w: Szanciło, Komentarz KPC, 2019, art. 794, nt. 4; E. Wengerek, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, 1972, s. 166; A. Marciniak, Komentarz KPC, 2020, art. 794, nt. 1). Wysoce wątpliwe jest, czy drobne nadpalenie tytułu i lekkie rozmazanie pieczętek wskutek zalania przy zachowaniu możliwości bezproblemowego odczytania treści tytułu, w tym podpisu, czyni zadość tej przesłance.

Z.ądzenia:

- odnotować uzasadnienie;
- odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć r. pr. O. przez umieszczenie w portalu informacyjnym.

W., 18 listopada 2022 roku asesor sądowy Mateusz Janicki